

Hva betyr «slepe» i Nordmannsslepe

Av Per Bremnes

Det har vært hevdet at ordet «slepe» i Nordmannsslepe kan forklares språklig etter et kjøretøy som heter det samme. Men dette er ikke rett. Det finnes ikke noe slikt kjøretøy. Derimot finnes det draginnretninger, som en slepte etter seg. Disse såkalte dragene eller drøgene ble gjerne brukt til tømmer- og annen transport nede i bygdene, og da over korte strekninger. Dette er tradisjon både i Numedal og Hardanger, men over Hardangervidda var slike «drag» ubrukelig. Dette er selvsagt for alle som har noe kjennskap til vidda og de krevende opp- og nedstigningene.

I artikkelen «Fjellmarknaden og handelen mellom Austland og Vestland i gamal tid» (*Syn og segn, 1940*) forteller Kjell Midttun: «Like frå dei eldste tider har ein stor del av folk på Austlandet kjent det som naturlegast å søke samkvem med folk på Vestlandet over fjellet. I urdar og ulende la dei steiner til rettes, og i de aller brattaste kneikane laga dei gjerne eit slag steintropper. Men det var aldri tala om anna enn å gå eller rida, og kløvja varene på hesteryggen».

Ordet «slepe» er fremdeles i bruk både i Numedal og i Hardanger. Det betyr spor etter dyr og/eller menneske. Spor etter kyr blir i Numedal kalla «krøterslepe». En jeger vil snakke om «reinsdyrslepe», og for en skogsarbeider er «tømmerslepe», altså spor etter tømmer som blir slept, ikke noe ukjent uttrykk. For øvrig kjenner ikke vestlandstradisjonen til annet enn kløvhester og skreppekarar.

I foredraget «Om de af Naturen anviste Landcommunicationer mellom det østenfjeldske og det vestenfjeldske Norge» (*Bergen tekniske forening, 1847*), forteller professor L. K. Daae: «De stier, paa hvilke Handelskarlene sætte over de ubanede Fjelde, og af hvilke Mange er stærkt befarne, saa at de bære Mærker af at have været brukt netop saaledes i uendelig lang Tid, ere baade i sin Hensigt og sit Anlæg væsentlig forskjellige fra Veie. De benyttes næmlig kuns til at drive levende Queg frem og til at føre Vare paa hesteryggen formedelst Kløv».

Forklaringen på at "slepe" betyr spor etter dyr og eller mennesker -, stadfestes i flere ordbøker. Helt fra Ivar Aasen's ordbok og frem til i dag, blir "slepe" forklart som spor, stig og veg. Sammen med den kunnskap vi har om historiske forhold, vil tolkningen i sin enkleste form være "Nordmannsvegen"...

(Kilde: *Gamle ferdslevegane frå Eidfjord over Hardangervidda, P. Bremnes 1993*)